

GHID
PRIVIND DECLARAREA ȘI PLATA CONTRIBUȚIILOR SOCIALE
de către persoanele fizice care realizează venituri din
activități independente și alte venituri

Începând cu data de 1 iulie 2012, competența de administrare a contribuțiilor sociale obligatorii datorate de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente și alte venituri, revine Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Persoanele fizice care, potrivit prevederilor, Codului fiscal au calitatea de contribuabili la sistemul public de pensii și la cel de asigurări sociale de sănătate, după caz, sunt:

- a) întreprinzătorii titulari ai unei întreprinderi individuale;
- b) membrii întreprinderii familiale;
- c) persoanele cu statut de persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice;
- d) persoanele care realizează venituri din profesii libere;
- e) persoanele care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, la care impozitul pe venit se determină pe baza datelor din evidența contabilă în partidă simplă;
- f) persoanele care realizează venituri, în regim de reținere la sursă a impozitului pe venit, respectiv:
 - venituri din drepturi de proprietate intelectuală;
 - venituri din activități desfășurate în baza contractelor/convențiilor civile încheiate potrivit Codului civil, precum și a contractelor de agent. Fac excepție veniturile din activități desfășurate în baza contractelor/convențiilor civile încheiate potrivit Codului civil obținute de contribuabilii care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere și sunt înregistrați fiscal potrivit legislației în materie;
 - venituri din activitatea de expertiză contabilă și tehnică, judiciară și extrajudiciară;
 - venitul obținut de o persoană fizică dintr-o asocieră cu o persoană juridică contribuabil, potrivit titlului IV¹ din Codul fiscal, care nu generează o persoană juridică.
 - venituri din asocierile fără personalitate juridică dintre persoanele fizice rezidente și persoane juridice române;
- g) persoanele care realizează venituri din activitățile agricole, respectiv venituri din :
 - cultivarea și valorificarea florilor, legumelor și zarzavaturilor, în sere și solarii special destinate acestor scopuri și/sau în sistem irigat;
 - cultivarea și valorificarea arbuștilor, plantelor decorative și ciupercilor;
 - exploatarea pepinierelor viticole și pomicole și altele asemenea;
- h) persoanele care realizează venituri, în regim de reținere la sursă a impozitului pe venit, din valorificarea produselor agricole obținute după recoltare, în stare naturală,

de pe terenurile agricole proprietate privată sau luate în arendă, către unități specializate pentru colectare, unități de procesare industrială sau către alte unități, pentru utilizare ca atare.

Plătitorii de venit calculează, rețin și virează contribuțiile sociale numai pentru persoanele fizice care realizează venituri de natura celor prevăzute la lit. f) și h), altele decât cele care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere și sunt înregistrate fiscal potrivit legislației în materie.

- **NU datorează contribuția de asigurări sociale**

- pentru categoriile mai sus prezentate (lit. a - h), nu se datorează contribuția de asigurări sociale de către persoanele care sunt asigurate ale sistemului public de pensii sau sunt asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale neintegrate în sistemul public de pensii, precum și de către cele care au calitatea de pensionari;
- persoanele care realizează venituri din activitățile agricole respectiv din cultivarea și valorificarea florilor, legumelor și zarzavaturilor, în sere și solarii special destinate acestor scopuri și/sau în sistem irigaț, arbuștilor, plantelor decorative și ciupercilor sau din exploatarea pepinierelor viticole/pomicole și altele asemenea;
- persoana fizică pentru venitul obținut dintr-o asocieră cu o persoană juridică contribuabil, potrivit titlului IV¹ din Codul fiscal, care nu generează o persoană juridică;
- persoanele care obțin venituri din valorificarea produselor agricole obținute după recoltare, în stare naturală, de pe terenurile agricole proprietate privată sau luate în arendă, către unități specializate pentru colectare, unități de procesare industrială sau către alte unități, pentru utilizare ca atare;
- persoanele fizice rezidente asociate cu persoane juridice române, pentru veniturile realizate atât în România cât și în străinătate din asocieri fără personalitate juridică.

- **NU se datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate** pentru veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, dacă persoanele fizice respective realizează și venituri din:

- salarii/asimilate salariilor;
- indemnizații de șomaj;
- pensii;
- cele menționate la lit. a) - d), g) și h), mai sus prezentate;
- activități desfășurate în baza contractelor/convențiilor civile încheiate potrivit Codului civil, precum și a contractelor de agent;
- activitatea de expertiză contabilă și tehnică, judiciară și extrajudiciară;
- asocieră cu o persoană juridică contribuabil, potrivit titlului IV¹ din Codul fiscal, care nu generează o persoană juridică;
- asocierile fără personalitate juridică, respectiv asocierile dintre persoanele fizice rezidente asociate cu persoane juridice române, pentru veniturile realizate atât în România cât și în străinătate din asocieri fără personalitate juridică.

Persoanele care realizează într-un an fiscal:

- venituri din salarii;
- venituri asimilate salariilor;

- venituri din pensii;
 - venituri sub forma indemnizațiilor de șomaj;
 - venituri menționate la lit. a) - d), g) și h), mai sus prezentate;
 - venituri din activități desfășurate în baza contractelor/convențiilor civile încheiate potrivit Codului civil, precum și a contractelor de agent, cu excepția veniturilor din activități desfășurate în baza contractelor/convențiilor civile încheiate potrivit Codului civil obținute de contribuabilii care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere și sunt înregistrați fiscal potrivit legislației în materie;
 - venituri din activitatea de expertiză contabilă și tehnică, judiciară și extrajudiciară;
 - venituri obținute de o persoană fizică dintr-o asocieră cu o persoană juridică contribuabil, potrivit titlului IV¹, care nu generează o persoană juridică;
 - venituri din asocieri cu persoane juridice române, pentru veniturile realizate atât în România cât și în străinătate din asocieri fără personalitate juridică;
- datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate asupra tuturor acestor venituri.**

Declararea și plata contribuțiilor sociale

Declararea veniturilor care reprezintă baza lunară de calcul a contribuțiilor sociale se realizează prin **depunerea unei declarații privind venitul asigurat la sistemul public de pensii**, precum și a **declarației de venit estimat** și a **declarației privind venitul realizat, pentru contribuția de asigurări sociale de sănătate**.

Prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr.874/2012, publicat în Monitorul Oficial nr.421/25.06.2012, s-a aprobat modelul, conținutul, modalitatea de depunere și de gestionare a declarației privind venitul asigurat la sistemul public de pensii – formular 600, care se află postat pe site-ul ANAF, la adresa: www.anaf.ro/asistenta contribuabili/toate formularele cu explicații.

Venitul declarat în formularul 600, constituie baza lunară de calcul pentru stabilirea obligațiilor lunare de plată reprezentând contribuție de asigurări sociale, pe care contribuabilii menționați anterior sunt obligați să le efectueze în cursul anului.

Termen de depunere

„Declarația privind venitul asigurat la sistemul public de pensii” – **formularul 600 se depune anual, până la data de 31 ianuarie inclusiv a anului pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale.**

➤ NOTĂ 1

Contribuabilii care se încadrează la lit. a) - e) și care încep o activitate în cursul anului, au obligația completării și depunerii declarației în termen de 15 zile de la data producerii evenimentului.

Declarația se completează în două exemplare, originalul se depune la organul fiscal competent iar copia se păstrează de către contribuabil sau de către împuternicitul acestuia.

Declarația se depune, pe suport hârtie, direct la registratura organului fiscal sau la oficiul poștal, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau prin mijloace electronice de transmitere la distanță ca metodă alternativă de depunere a declarațiilor, în conformitate cu prevederile legale.

Data depunerii declarației este data înregistrării acesteia la organul fiscal, data depunerii la poștă, sau data înregistrării acesteia pe portal, astfel cum rezultă din mesajul electronic transmis de sistemul de tranzacționare a informațiilor, cu condiția validării conținutului declarațiilor, după caz.

Organul fiscal competent

Organul fiscal competent este organul fiscal în a cărui rază teritorială se află adresa unde contribuabilul își are domiciliul, potrivit legii sau adresa unde locuiește efectiv, în cazul în care aceasta este diferită de domiciliu.

Competența de administrare în cazul persoanelor fizice care nu au domiciliul în România dar care obțin venituri în România revine organului fiscal în a cărui rază teritorială se află sursa de venit.

➤ NOTĂ 2

Pentru veniturile persoanelor fizice obținute anterior datei de 01.07.2012, competența în administrarea contribuțiilor sociale datorate precum și în soluționarea eventualelor contestații împotriva actelor administrative prin care s-a făcut stabilirea acestora, revine caselor de asigurări sociale. **Ca urmare, persoanele fizice care au realizat venituri anterior datei de 01.07.2012 și pentru care aveau obligația plății contribuțiilor sociale, dar nu le-au declarat, sunt obligate să completeze și să depună declarația de asigurare la casele teritoriale de asigurări.**

Contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice și neachitate până la data de 01.07.2012, vor fi urmărite și încasate de către ANAF, care va prelua și procedurile de executare silită aflate în derulare.

Stabilirea obligațiilor de plată privind contribuțiile sociale se realizează de către organul fiscal competent, prin decizia de impunere.

Prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr.891/2012, publicat în Monitorul Oficial nr.429/28.06.2012, s-a aprobat formularul 610 - "Decizie de impunere privind obligații de plată cu titlu de contribuții de asigurări sociale" și respectiv formularul 620 "Decizie de impunere pentru plăți anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate", al căror model și conținut se află postat pe site-ul ANAF, la adresa: [www.anaf.ro/asistenta contribuabili/toate formularele cu explicații](http://www.anaf.ro/asistenta_contribuabili/toate_formularele_cu_explicatii).

Plăți anticipate cu titlu de contribuții sociale

Contribuabilii, persoane fizice, menționați la lit. a) – e) și lit. g) sunt obligați să efectueze în cursul anului plăți anticipate cu titlu de contribuții sociale.

Pentru contribuția de asigurări sociale de sănătate, plățile anticipate se stabilesc de organul fiscal competent pe baza declarației de venit estimat/declarației privind venitul realizat sau pe baza normelor de venit.

Pentru contribuția de asigurări sociale obligațiile lunare se stabilesc pe baza venitului declarat, care reprezintă un venit ales de către contribuabili cuprins între 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și echivalentul a de 5 ori acest câștig.

Pentru persoanele care obțin venituri cu regim de reținere la sursă a impozitului pe venit din:

- drepturi de proprietate intelectuală;
 - activități desfășurate în baza contractelor/convențiilor civile încheiate potrivit Codului civil, precum și a contractelor de agent. Fac excepție veniturile din activități desfășurate în baza contractelor/convențiilor civile încheiate potrivit Codului civil obținute de contribuabilii care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere și sunt înregistrați fiscal potrivit legislației în materie;
 - activitatea de expertiză contabilă și tehnică, judiciară și extrajudiciară;
- baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale nu poate fi mai mare decât echivalentul a de 5 ori câștigul salarial mediu brut prevăzut în legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

NU datorează contribuția de asigurări sociale contribuabilii, menționați la lit.a) - e) , al căror venit rămas după deducerea din venitul total realizat a cheltuielilor efectuate în scopul realizării acestui venit, respectiv valoarea anuală a normei de venit, după caz, raportat la cele 12 luni ale anului, este sub 35% din câștigul salarial mediu brut.

Persoanele fizice care realizează venituri de natura celor prevăzute la lit. f) și h), altele decât cele care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere și sunt înregistrate fiscal potrivit legislației în materie, datorează contribuțiile sociale care se rețin la sursă de către plătitorii veniturilor respective.

Pentru persoanele menționate la alineatul precedent, baza de calcul al contribuțiilor sociale este venitul brut stabilit prin contractul încheiat între părți, diferența dintre venitul brut și cheltuiala deductibilă prevăzută la art. 50 din Codul fiscal, venitul din asocieră, valoarea comisioanelor sau onorariile stabilite potrivit legii în cazul expertizelor tehnice judiciare și extrajudiciare.

De asemenea, plătitorii de venit calculează, rețin și virează contribuțiile sociale și pentru persoanele fizice care realizează venituri în baza contractelor de agent.

Contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate datorate de către persoanele fizice, respectiv cele prevăzute la lit. a) – e), stabilite de către organul fiscal în decizia de impunere, se plătesc trimestrial, în 4 rate egale, până la data de 25 inclusiv a ultimei luni din trimestru.

Baza de calcul a contribuției de asigurări sociale precum și a contribuției de asigurări sociale de sănătate se evidențiază lunar în decizia de impunere.

Persoanele care realizează venituri din activitățile agricole (menționate la lit. g din prezentul ghid), respectiv venituri din:

- cultivarea și valorificarea florilor, legumelor și zarzavaturilor, în sere și solarii special destinate acestor scopuri și/sau în sistem irigat,
 - cultivarea și valorificarea arbuștilor, plantelor decorative și ciupercilor,
 - exploatarea pepinierelor viticole și pomicole și altele asemenea,
- datorează în cursul anului contribuția de asigurări sociale de sănătate, sub forma plăților anticipate semestriale, respectiv până la 25 septembrie inclusiv și 25 noiembrie inclusiv.

Stabilirea obligațiilor anuale de plată a contribuției de asigurări sociale de sănătate se realizează prin decizia de impunere anuală, pe baza căreia se regularizează sumele datorate cu titlu de plăți anticipate.

Contribuția de asigurări sociale de sănătate se datorează și de către persoanele care realizează doar venituri din:

- ▶ cedarea folosinței bunurilor;
- ▶ investiții;
- ▶ premii și câștiguri din jocuri de noroc;
- ▶ operațiunea de fiducie;
- ▶ alte surse.

Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată de persoanele fizice care obțin veniturile menționate anterior se stabilește de către organul fiscal competent prin decizia de impunere anuală, pe baza informațiilor din:

- declarația privind venitul realizat, pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor, transferuri de titluri de valoare, altele decât părțile sociale și valorile mobiliare, în cazul societăților închise, și operațiuni de vânzare-cumpărare de valută la termen, pe bază de contract, și orice alte operațiuni de acest gen;
- declarația de impunere trimestrială, pentru veniturile din tranzacții cu titluri de valoare, altele decât părțile sociale și valorile mobiliare, în cazul societăților închise;
- declarația privind calcularea și reținerea impozitului pentru fiecare beneficiar de venit;
- evidența fiscală, pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor, în cazul în care venitul net se stabilește prin deducerea cheltuielilor determinate prin aplicarea cotei de 25% asupra venitului brut.

Contribuția de asigurări sociale de sănătate se calculează în anul următor celui de realizare a venitului, se comunică de organul fiscal prin decizia de impunere anuală, și se achită în termen de cel mult 60 de zile de la data comunicării deciziei.

Contribuția de asigurări sociale de sănătate privind persoanele care nu realizează venituri

Persoanele care nu realizează venituri, pentru a dobândi calitatea de asigurat, au obligația plății contribuției individuale lunare de asigurări sociale de sănătate. Baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate o reprezintă valoarea salariului minim brut pe țară, stabilit prin hotărâre a guvernului.

Plata contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru această categorie de persoane fizice, se efectuează lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei pentru care se datorează contribuția.

➤ **NOTĂ 3**

Persoanele care nu realizează venituri, pentru a dobândi calitatea de asigurat , dar nu pot dovedi plata contribuției, sunt obligate să achite atât contribuția legală lunară pe ultimele 6 luni, dacă nu au realizat venituri impozabile pe perioada termenelor de prescripție privind obligațiile fiscale, calculată la salariul minim brut pe țară în vigoare la data plății, cât și obligațiile de plată accesorii aferente.

ATENȚIE!

Începând cu data de 1 iulie 2012, contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice potrivit prevederilor Codului fiscal se achită la unitățile Trezoreriei Statului din cadrul organelor fiscale în raza cărora se află adresa unde își au domiciliul, potrivit legii, sau adresa unde locuiesc efectiv, în cazul în care aceasta este diferită de domiciliu.

Conturile bugetare unde se virează contribuțiile sociale datorate de către persoanele fizice, pentru fiecare trezorerie, se găsesc pe pagina de Internet a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, la adresa:

<http://www.anaf.ro/public/wps/portal/ANAF/AsistentaContribuabili/CodIBAN/PF>

Neîndeplinirea la termen a obligațiilor de declarare prevăzute de lege constituie contravenție și se sancționează potrivit prevederilor legale în vigoare.

• **Informații suplimentare se pot obține:**

- la structurile de asistență a contribuabililor din cadrul administrațiilor finanțelor publice;- telefonic, la Centrul de asistență a contribuabililor, la nr.0314039160;- accesând pagina de Internet, www.anaf.ro.”

LEGISLAȚIE:

- Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr.44/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr.874/2012 pentru aprobarea modelului, conținutului, modalității de depunere și de gestionare a "Declarației privind venitul asigurat la sistemul public de pensii";
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr.882/2012 privind stabilirea termenului de depunere a declarației privind venitul asigurat la sistemul public de pensii;
- Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare.